

Oheismateriaali 1. Koulurakennuksen laajuuden (vl. 0-6 ja 0-9) vertailu pedagogisesti ja toiminnallisesti

	Koulurakennus 0–6 luokille	Koulurakennus 0–9 luokille
Edut	<ul style="list-style-type: none">• Koulurakennus on pienempi, oppilaita ja opettajia on vähemmän, jolloin kouluyhteisö on tiiviimpi.• Selkeä tilojen hahmottaminen ja hallittavuuden tunne.• Lukujärjestyksen teko ja ruokailuiden porrastaminen on helpompaa.	<ul style="list-style-type: none">• Yhtenäinen esi- ja perusopetuksen rakennus luo oppilaalle turvallisemman kasvuympäristön ja yhtenäisemmän oppimispolun koko esi- ja peruskoulun ajaksi sekä poistaa nivelvaiheen ala- ja yläkoulun väliltä.• Turvallinen ja luonteva ympäristö eri-ikäisten lasten ja nuorten kohtaamiselle ja yhdessä oppimiselle. Eri-ikäiset lapset tukevat myös toistensa kokonaisvaltaista kehittymistä.• Mahdollistaa sen, että samassa rakennuksessa voi olla myös perheen muut sisarukset samaan aikaan.• Yhdeksän kouluvuoden aikana koulun säännöt ja toimintatavat tulevat oppilaalle hyvin tutuiksi ja on mahdollista luoda pitkäkestoisia ihmissuhteita muihin oppilaisiin ja opettajiin.• Opettajakoulutus antaa laaja-alaisen kelpoisuuden opettaa joustavasti eri kouluasteilla. Opettajankoulutuksessakin pyritään siihen, että luokanopettajaksi ja aineenopettajaksi opiskelevat kohtaavat jo koulutuksen aikana.• Yhtenäisessä peruskoulussa luokanopettajien ja aineenopettajien yhteistyö tiivistyy luonnostaan. Mahdollisuus käyttää opettajia joustavasti eri vuosiluokilla parantaa opetuspalvelujen laatua ja opettajien osaamisen hyödyntämistä.• Yhtenäiskoulu edistää opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttamista ja eheyttää koulun toimintakulttuuria.

		<ul style="list-style-type: none"> • Yhtenäiskoulu lisää pedagogista osaamista ja edistää uusien toimintamallien ja opetusjärjestelyjen käyttöönottoa. • Yhtenäiskoulu luo mahdollisuuden antaa selkeät puitteet eri luokkasteiden opettajien yhteistyölle ja tarpeen vaatiessa myös yhteiskäytölle opetuksessa. • Samat opettajat pysyvät parhaimmillaan oppilaiden ympärillä ensimmäisestä luokasta peruskoulun loppuun asti (vahva oppilaantuntemus). Vastuuta oppilaasta jaetaan useamman opettajan kanssa. • Opettajien monipuoliset koulutustaustat vaikuttaisivat myönteisesti oppilaiden osaamiseen ja kasvuun: pienimmät oppilaat hyötyisivät aineenopettajien asiantuntemuksen hyödyntämisestä varhaisemmillä luokilla, kun taas luokanopettajien kasvatuksellinen ote ja pitkäaikainen kasvatussuhde olisivat eduksi vanhemmille oppilaille. • Yhteisopettajuuden mahdollistaminen joustavilla tilaratkaisuilla.
Haasteet	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaan eheän koulupolun katkeaminen 6. luokalta 7. siirryttäessä. • Nivelvaiheiden madaltaminen koulujen välistä yhteistyötä kehittämällä on vain rajallisesti mahdollista verrattuna siihen, jos koulunkäynti jatkuisi seitsemännellä luokalla entuudestaan tutuissa tiloissa tutun henkilökunnan ympäröimänä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rakennus on suuri ja ihmisiä on paljon. • Tilojen hahmottaminen ja hallittavuus hämärtyy. • Oppilaiden ikäjakauma on suuri (5/6–16-v.), mikä on huomioitava tilasuunnittelussa. • Lukujärjestyksen suunnittelu ja esim. ruokailuiden porrastaminen suurelle oppilasmäärälle on työläämpää.

	<ul style="list-style-type: none"> • Fyysisesti toisistaan erillisinä toimivat ala- ja yläkoulut ylläpitävät perusasteen kahtiajakoa. • Luokan- ja aineenopettajien arkikohtaamiset ja yhteistyömahdollisuudet jää vähäisemmäksi. • Kahdessa rakennuksessa toimiminen vaikeuttaisi aineopetuksen hyödyntämistä alemmilla luokka-asteilla. • Opettajien siirtyminen koulusta toiseen aineopetuksen antamista varten on epäkäytännöllistä, koska tuntien valmistelu vie aikaa ja on osin paikkaan sidottua. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhtenäisen toimintakulttuurin rakentamisessa yhdeksi suurimmista haasteista nousee ala- ja yläkoulujen lähtökohtaisesti toisistaan poikkeavat toimintakulttuurit (mm. luokanopettajien ja aineenopettajien erilainen työnkuva).
--	---	---

Selvityksessä hyödynnettyä taustamateriaalia:

- OPH 2020, Perusopetuksen ja kouluverkon tulevaisuudennäkymiä (Opetushallitus 2020:25).
- Sahlstedt, H. 2015. Pedagogisesti yhtenäinen peruskoulu. Tapaustutkimus opettajien, oppilaiden ja huoltajien näkemyksistä. Helsingin yliopisto. Tutkimuksia 364.
- Sivistyksen suunta 2025 - Kuntaliiton sivistyspoliittinen ohjelma. Luettavissa: <https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Sivistyksen%20suunta%202025.pdf>
- SOVV 17.01.2019 § 4 "Hallinnollisesti yhtenäinen suomenkielinen peruskoulu".